

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 22 november 2007

MEDITATIE

Het goed dat nimmermeer vergaat

Het was Jesaja's opdracht om het volk, waaruit de Heere hem had geroepen, de oordelen aan te zeggen. Hij moest hen wijzen op de heilige inzettingen des Heeren, op Israëls dure verplichting om te wandelen in de wegen des Heeren. Het van God uitverkoren volk mocht zich geenszins vermengen met de heidenen die bogen voor de afgoden. Israël zou alleen wonen.

Door hun overtredingen waren zij nu gevangelijk weggevoerd. Immers bij het verlaten en verachten van deze inzettingen des Heeren zou Zijn straffende hand hen slaan.

Doch voor Zijn uitverkoren Kerk een liefdekastijding. Ps. 89:31-34. Het verblijf in Babel was hen dan ook tot loutering.

In het eerste vers van hfst. 51 lezen we: "Hoort naar Mij, gij die de gerechtigheid najaagt, gij die den Heere zoekt." Dat was niet in de dagen van afval en afgodendienst, toen jaagden zij de ongerechtigheid na en zochten de ruimte voor het vlees en lieten de Heere waar-

Heft ulieder ogen op naar den hemel en aanschouwt de aarde beneden; want de hemel zal als een rook verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden en haar inwoners zullen van gelijken sterven; maar Mijn heil zal in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden.

Jesaja 51 : 6

schuwen alsof Hij niet bestond.

Duidelijk beeld van de mens in zijn natuurstaat. Dan is er hoogstens uitwendig enige kennis van de dienst des Heeren.

Doch zodra de Heere komt in het leven wordt het anders. Dan komt er een zoeken van Hem, zij zijn God kwijt, en een najagen van de gerechtigheid.

De wereld verliest zijn waarde, de dienst des Heeren krijgt waarde.

Geloof, hoop en liefde, het krijgt plaats in hun leven. En hoe meer de Heere van Zichzelf aan hen bekendmaakt, hoe meer ook hun geestelijke strijd zal toenemen. Hier treffen we het volk des Heeren dan aan in Babel. Zo ook verkeert Zijn Kerk in gevangenschap. In banden en verdrukking. In het leven van Gods volk hangen de harpen ook zo vaak aan de wilgen gelijk het staat geschreven in Ps. 137 : 2. Dan kunnen zij niet zingen. Dan kleeft ook hun tong aan hun gehemelte. En deze benauwdheid is zo menigmaal door eigen schuld, gelijk ook het volk van Juda in Babel kwam door eigen schuld.

Toch bracht Jesaja meer dan de oordelen. Hij was ook aangesteld om te profeteren van de komende Messias. Dat blijkt overduidelijk, denk eens aan hfst. 53 van zijn profetie. Zo ook in onze tekst.

In de vertroostende boodschap aan het schuldige ballingenvolk luidt het: "Heft ulieder ogen op naar den hemel en aanschouwt de aarde beneden." De Heere wil Zijn volk opwekken om te zien wat boven hen is: de geschapen hemel. De wolkenhemel en de sterrenhemel. Maar ook om te zien de aarde beneden, die hen draagt, waarop zij leven. De aarde waarop alle geslachten hebben geleefd, leven en zullen leven. Van deze aarde zingt de dichter in Ps. 119:45: "Haar stand blijft vast, al wisselen haar tonelen." En van de hemel wordt gezongen in Ps. 89 dat zij op vaste pijlers staat.

Nu is het alsof de Heere tegen Zijn volk zegt: "Zie eens naar die twee werken Mijner handen, de hemel en de aarde." Heft ulieder ogen op, dat is: bezie met aandacht, ja, met geloofsogen de hemel en aanschouwt de aarde beneden. Let op alles wat aards is, de gehele wereld, de samenleving op die aarde, de voortgang der eeuwen, de gebeurtenissen die op de aarde plaatsvinden, aanschouwt dat. Want de hemel zal als een rookdamp verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden. Vindt u, lezers, ook niet een merk-

Inhoud

86e jaargang

Nr. 8

- 1 Het goed dat nimmermeer vergaat
- 3 Vervolgd om der gerechtigheid wil (24)
- 5 Van zee tot zee:
Inwendige zending in Noord-Amerika
- 7 Vreemdelingschap
en verantwoordelijkheid (1)
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

waardig vergelijk in de tekst? Rook voor de hemel en een verouderd kleed voor de aarde. Vluchtige ongrijpbare rook en een kleed dat uiteindelijk geen bedekking meer biedt. Vastheid naast vergankelijkheid. Duurzaamheid tegenover broosheid. Ja, meer nog zegt de tekst: en haar inwoners zullen van gelijken sterven. Dat zijn de bewoners der aarde. Met name de mens, die uit het stof der aarde is geschapen. Die ook eenmaal weer tot stof zal wederkeren. Zij zullen, deze inwoners, van gelijken sterven. Letterlijk: als niets. Zoals rook verdwijnt, zoals het kleed alsmat verouderd, zo gaat ook ons leven voorbij. Spreekt de apostel Jacobus niet van een damp die voor een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt? En dan bedoelt hij ons leven. Zegt Jesaja niet, ja roept hij niet: "Alle vlees is als gras?" hfst. 40 : 6.

Dat moet u nu leren verstaan, zegt hier Jesaja tot de Kerk des Heeren, dat de hemel en de aarde eenmaal voorbij zullen gaan, ja het menselijke geslacht op doorreis is naar de eeuwigheid. Haar inwoners zullen van gelijken sterven. En dat wegens de zonde. De bezoldiging der zonde, waarom u, ballingen, uzelf nu in Babel bevindt, ten bewijze van Gods rechtvaardige straf, de bezoldiging is uiteindelijk de dood.

Dat is ook verdiend, dat moet komen, slechts nog wat uitstel.

Doch dan, geliefde lezers, een genadige tegenstelling in de tekst. De tegenstelling van dood en leven. Van schuld en genade. De profeet spreekt

vervolgens van het heil des Heeren. Ja, de Heere Zelf zegt: "maar Mijn heil zal in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden." Heil hier in de zin van redding, behoudenis. Gerechtigheid, de weg waardoor deze redding zal plaatsvinden. In deze twee zaken ligt de eeuwige behoudenis van Gods Kerk. En dat nu te midden van vergankelijkheid, verdwijning en veroudering.

De genade Gods voor deze ballingen, het heil dat Jesaja verkondigen mag is de arbeid van Christus Jezus, Zijn Middelaarsliefde en Middelaarsheerlijkheid.

De gerechtigheid waar Hij van spreekt is de volkomen genoegdoening, die Hij heeft aangebracht in de volheid des tijds. Deze gerechtigheid toegepast aan de arme doodschuldige zondaar zal de eis der Wet voor hem verbreken, de gelovige aanneming van Zijn verdienste zal de prikkel des doods voor hem wegnemen. De prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet, maar Jesaja profeteert dat de gerechtigheid door Hem aangebracht niet zal verbroken worden. Dat wil zeggen: de dood zal het van Christus verliezen; Satan zal het van Christus verliezen, de aanvallen op Zijn Sion zullen afstuiten op die gerechtigheid, zo zij maar door het geloof daarop mogen steunen. Mijn heil zal in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden.

Met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die

geheiligd worden. Hebr. 10 : 14. Deze geheiligden zijn in zichzelf schuldige dwaze mensenkinderen, ook bewoners van deze aarde. Welk een genadewonder, zij worden afgezonderd van de grote hoop; "gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren."

Nu moeten zij leren dat alles van deze aarde zal vergaan, doch niet dat heil, de behoudenis, de genade. Dat alles zal verbroken worden doch niet die gerechtigheid. Buiten Christus zullen zij zo nameloos arm zijn die zich met kleden decken die verouden. De rook van beschouwing is zo voorbijgaand, zo nietszeggend. De hemel en de aarde zijn groot en vast, maar zijn niet eeuwig. Johannes zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Alleen dat heil, het zaligmakende geloof, het dierbare Evangelie, de liefde Gods in Christus voor arme eenzame ballingen die de schuld mogen eigen, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, heeft eeuwigheidswaarde. De Heere stelt het eeuwig blijvende in de tekst tegenover het voorbijgaande.

Geliefde lezer, mocht u al leren kiezen? Bevindt zich alles van wat u bezit, op deze aarde? Hebt ge uzelf nog geen schatten vergaderd in de hemel, dat is bij de Heere? Want uw schatten op de aarde zullen door de mot en de roest verdorven worden en de dieven zullen komen en doorgraven en stelen. De dood zal ons alles ontnemen wat geen God en geen Christus is. Let eens goed op wat de wereld is, een gedaante die voorbijgaat. Volk des Heeren, zou uw

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbagg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

leven niet meer hemelsgezind moeten zijn? Hoe bemoedigt hier de Heere Zijn Sion. En ook een opwekking tot heiligheid. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel in godzaligheid, 2 Petr. 3 : 10, 11.

Laat Jesaja's vertroostende profetie u meer en meer los mogen maken van deze aarde, door het geloofsvertrouwen steunende op die gerechtigheid alleen en verwachtende dat heil hetwelk eeuwig zal zijn,

Ps. 69 : 14.

*Gij, hemel, aard' en zee,
vermeldt Gods lof;
Laat al wat leeft Zijn trouw
en goedheid prijzen;
Want God zal aan Zijn Sion
hulp bewijzen,
En Juda's steen herbouwen
uit het stof.
Daar zal Zijn volk weer wonen
naar Zijn raad,
God eeuwig hun Zijn volle gunst
betonen;
Daar zullen zij, Gods knechten
met hun zaad,
Zij, die Zijn naam beminnen,
erf'lijk wonen.*

Ridderkerk,

ds. G.M. de Leeuw

24

Vervolgd om der gerechtigheid wil

(Slot)

Godschalk de Saks (805-868)

Toen Karel de Grote (768-814) stierf, was Godschalk de Saks negen jaar en zat bijna evenlang in het Duitse klooster Fulda. Werd hij als weesje door familieleden in dat klooster gebracht? Of heeft zijn vader hem door een gelofte zeer jong aan God gewijd? Hoe het ook gegaan is, deze zoon uit een adellijk Saksisch geslacht was het er niet mee eens.

Hoe ouder hij werd, hoe groter zijn vragen werden en hoe meer weerzin hij tegen het monnikenbestaan kreeg. Dat het met hem toch zó gelopen was! Waarom had hij de vrijheid niet en was hij geen graaf geworden zoals zijn vader en grootvader? Waarom droeg hij geen zwaard? Zonder dat hij er iets aan toe of af had kunnen doen, was er over hem beslist. Zelfs had het klooster waar hij werkte, studeerde en bad, al zijn erfgoed aan zich getrokken. Godschalk, de monnik binnen kloostermuren... Godschalk, de door de geestelijkheid onterfde... Hij had niets dan zijn pij, zijn cel was voor hem een gevangenis, en wat hij graag wilde was onmogelijk.

In het hart van Godschalk brandde het vuur van opstand. Maar hij zou doen wat hij kon. Hij zou zijn zaak aan de synode voorleggen die te Mainz gehouden zou worden, en zijn

'Zalig [zijn] die vervolgd worden om der gerechtigheid wil...'

Matth. 5 : 10

vrijheid en erfbezit teruggeisen. De synode, die in het jaar 829 bijéén kwam, behandelde zijn protest en sprak uit dat hij wél zijn vrijheid terugkreeg maar niet zijn goederen, die bleven aan het klooster. Godschalk was ongetwijfeld blij met deze uitspraak. Nu kon hij gaan en staan waar hij wilde, en als God hem voorspoedig maakte, wie weet wat er nog zou gebeuren. Inderdaad, wie weet... De abt van Fulda, Rhabanus Maurus, wendde zich tot Lodewijk de Vrome met een geschrift waarin hij betoogde dat Godschalk zijn vrijheid niet terug had mogen krijgen. Nooit immers kon de gelofte door zijn vader of anderen afgelegd, ongedaan gemaakt worden. Die gelofte was aan God gedaan. Daaraan kon niemand iets veranderen en mocht de aan-God-gewijde jonge man zich niet onttrekken. Of de keizer het te Mainz genomen besluit maar voor nietig wilde verklaren... En zo gebeurde. Godschalk kreeg de opdracht naar Fulda terug te keren.

Maar had hij dan werkelijk helemaal niets in te brengen? Jong naar het klooster gebracht, daarna de abt,

daarna de keizer... Was hij dan een speelbal van mensen? Hij besloot niet naar Fulda te gaan, maar naar een klooster in het vergelegen Orbais in West-Frankenland. In Orbais maakt hij kennis met de geschriften van Augustinus (354-430), de bisschop van Hippo Regius. Vooral in zijn laatste levensjaren heeft deze kerkvader veel geprekeerd over de praedestinatatie, over de verkiezing en de verwerping - over het zalig worden uit vrije genade en het verloren gaan door eigen schuld. Steeds weer sprak hij over Gods welbehagen. Zo vaak, dat hij zich meermalen verontschuldigde - de gemeente moest het hem maar niet kwalijk nemen, het was de lust van zijn hart. Veel van Augustinus' preken zijn opgeschreven door snelschrijvers. Ook schreef hij enkele boeken over de praedestinatatie. Vier eeuwen later was het Godschalk tot onderwijs. Wie zal zeggen hoe eenzaam hij zich voelde en hoe zwaar zijn innerlijke strijd is geweest. Maar nu ging het licht op in zijn hart. Gods soevereine wil, Zijn eeuwige raad - álles wat op aarde gebeurde, was daarmee in overeenstemming. Ook zijn eigen levensgang. Hoe krom die ook was in zijn ogen, hij was recht bij God. Het was het werk Gods, Wiens wil altijd wijs en goed is. Toen kreeg Godschalk de Saks de genade af te zien van alle mensen en middelen, en werd zijn wil verenigd met de wil van Hem, zonder Wiens wil geen schepsel zich roeren of bewegen kan. Hij mocht Hem leren kennen en volgen, Wiens spijs het was 's Vaders wil te doen. Tot zaligheid van goddelozen. 'Laat mij', schrijft hij in zijn gedichten, 'U vrezen en beminnen...zonder versagen hiervan gewagen.'

Steeds weer sprak hij over Gods welbehagen. Zo vaak, dat hij zich meermalen verontschuldigde - de gemeente moest het hem maar niet kwalijk nemen, het was de lust van zijn hart.

Dat heeft hij mogen doen, hij kon er niet van zwijgen. In 838 verlaat hij het klooster van Orbais en trekt jaren achtereen al predikend rond van plaats tot plaats, tot zelfs tot in Noord-Italië toe. Hij sprak zowel over de verkiezing als de verwerping. Geen verdienstelijke werken brengen tot God, geen magische krachten van sacramenten, geen aalmoezen bren-

gen, maar alleen Gods vrijmachtige genade redt een verloren mens van de dood. Het is Christus alleen! Helder scheen dit licht in die donkere negende eeuw.

Voor hoeveel eenvoudige mensen is deze volksprediker tot onderwijs en troost geweest? Aan hoorders ontbrak het hem in elk geval niet. De bijval die hij kreeg was groot. Maar de geestelijkheid vond hem een gevaarlijk man. Zijn vroegere abt Rhabanus Maurus schreef een boek tegen hem, en was bovendien in 848 voorzitter van de synode van Mainz, waar Godschalk zijn 'nieuwe' opvattingen moest verdedigen. In het bijzonder die over de praedestinatie. Men besloot hem te verbannen naar een eilandje in de Middellandse Zee, met instemming van de aanwezige koning Lodewijk de Duitser.

Bijna twee jaar later, in 849, riep de machtige Franse aartsbisschop Hincmar de synode van Quiercy bijeen. Uitgesproken werd dat de kerk leert, in navolging van de apostelen, dat Christus is gestorven voor alle mensen zonder uitzondering. 'Er is geen mens, er is er geen geweest en er zal er ook geen zijn, voor wie Hij niet geleden heeft.' Dit leert de kerk!, zei de synode. Of dus Godschalk maar wilde herroepen wat hij leerde – datgene wat hij in zijn schriftelijke verdediging dacht aan te tonen als op de Schrift gegrond en door citaten van kerkvaders bevestigd. Hij weigerde beslist. Toen – ter vergadering – bewerkten zij hem met vuistslagen en geselden hem halfdood. Daarna dwongen zij hem met wreed geweld zijn boek in het vuur te werpen.

Twintig jaar werd Godschalk gevangen gehouden bij Rheims. Tevergeefs poogde men hem tot herroepen te bewegen. Zich schriftelijk verdedigen mocht niet. Geen vriend werd tot hem toegelaten. Zijn opsluiting was een volkomen eenzaamheid. Als klein kind was hij in een klooster gebracht... Zo begon het. Hij stierf in een kloostergevangenis... Zo eindigde het. God had volbracht wat Hij over hem bescheiden had. Hij, Die zegt: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen. Dat had Godschalk de Saks door genade mogen leren tot zijn zaligheid. Geborgen in Christus is hij ingegaan in de rust, eeuwig eindigend in de soevereine God des welbehagens, Die Hem verlost had door vrijmachtige genade. Ongetwijfeld behoort het tot onze plicht deze rechtvaardige niet te vergeten.

Jan Arentsz. en Pieter Cornelisz.

De hageprediker Jan Arentsz. is bekender dan Pieter Cornelisz. Hun namen mogen echter in één adem genoemd worden. Zij werden rond 1540 geboren, waren tegelijk gezelschap bij meester-mandenmaker Albert Gerritsz. en voor beiden was de prediking van de bekeerde priester Cornelis Cooltuyn tot eeuwige zegen. Dat alles gebeurde te Alkmaar, de stad die hen in 1565 om des geloofs wil verbande. Jan Arentsz. hield de eerste hagepreek in Holland. Op 14 juli 1566 preekte hij in het open veld bij West-Blokker voor ongeveer vierduizend hoorders... De tekst was: "Zo de Heere het huis niet en bouwet, zo arbeiden te vergeefs, die daar aan bouwen; zo de Heere de stad niet en bewaart, zo waken de wachters vergeefs" (Ps. 127:1; Liesveldtbijbel). Dat de preek drie uur duurde, vond niemand een bezwaar. Integendeel, er was honger naar het Woord. Trok Jan Arentsz. door heel het land en preekte waar hij kwam, Pieter Cornelisz. is altijd in Noord-Holland gebleven om de gemeenten 'in 't heymelyk' te dienen. Na de beeldenstorm werden beiden predikant te Amsterdam. In de Oude Kerk werd op 15 december 1566 voor het eerst het Heilig Avondmaal bediend. Wat een grote dag is dat geweest voor die jonge gereformeerde gemeente! De Heere wrocht mede, het Woord Gods wies!

"Zo de Heere het huis niet en bouwet, zo arbeiden te vergeefs, die daar aan bouwen; zo de Heere de stad niet en bewaart, zo waken de wachters vergeefs" (Ps. 127:1; Liesveldtbijbel).

Toen de Particuliere Synode van Noord-Holland in 1573 te Alkmaar vergaderde, was Jan Arentsz. voorzitter en Pieter Cornelisz. scriba. De synode besloot onder meer dat de predikanten na nauwkeurige lezing de Nederlandse Geloofsbelijdenis moesten ondertekenen en wekelijks de Heidelberger Catechismus aan de gemeenten moesten uitleggen. Bovendien werd van hen verwacht dat ze zich zouden beijveren voor goede scholen en voor schoolmeesters die 'godsalich syn ende die waarachtige religie alsins toegedaen'. In datzelfde jaar 1573 kwam voor Jan Arentsz. het einde. Hij bevond zich in

zijn geboortestad, ernstig ziek. In die dagen werd Alkmaar belegerd door de Spanjaarden en men zag het somber in. Zouden de ongekende wreedheden en moordpartijen van de Spaanse furie hier een vervolg krijgen? Maar wat mocht Arentsz. zeggen tegen het stadsbestuur dat rondom zijn bed gekomen was? Na een vurig gebed wakte hij hen op tot kloekmoedigheid. 'God', zei hij, 'zal een goede uitkomst geven en de vijand zal ditmaal de stad niet winnen.' Zoals hij had voorspeld gebeurde, Alkmaar bleef gespaard. Jan Arentsz. heeft de vervulling niet meegemaakt. Hij werd verlost voordat de stad werd verlost – 28 augustus 1573 ontsliep hij in vrede. Dikwijls hadden de vervolgers hem nagejaagd, maar de 600 guldens die de inquisitie als prijs op zijn hoofd had gezet, zijn nooit uitbetaald.

Pieter Cornelisz. heeft nog vele jaren de gemeente van Alkmaar gediend. Toen hij oud geworden was, werd ook Alkmaar door de Remonstranten beroerd. Onder andere door de losbandige ds. A. Venator, die door Pieter Cornelisz. ernstig werd vermaand. Venator kreeg het echter voor elkaar dat de grijsaard werd afgezet. Ds. H. Baudartius schrijft er over in zijn Memorieën: 'Daarna hebben zij ook onwettelijk en tegen alle kerkorde, van het predikambt afgezet twee van hun predikanten, eerst Petrum Cornelii, een oude, vrome, godzalige man, die nu omtrent vijftig jaar lang met grote stichting het predikambt aldaar bediend had. En dit nergens anders om, dan omdat hij het met Venator niet hield, maar hem in zijn zonden en valse leer bestraft.' Tegelijk met ds. C. Hillenius werd hij uit zijn dienst afgezet 'en schandelijk uit de stad gedreven' (Voorrede van de Acta van de Dordtse synode). Dit gebeurde in 1611. Kort daarna is Pieter Cornelisz. overleden. Hij heeft de synode van Dordrecht 1618-1619 niet meer meegemaakt...

Johannes Fontanus (1545-1615)

Ds. Johannes Fontanus, die zeven en dertig jaar predikant te Arnhem was, wordt ook wel de hervormer van Gelderland genoemd. God zegende hem en stelde hem tot een zegen. Wie over zijn arbeid leest, kan niet anders dan onder de indruk raken. Zijn laatste levensjaren waren de moeilijkste. Ook in Arnhem kregen de Remonstranten de overhand. Ds. Fontanus kwam vrijwel alleen te staan en zijn levenswerk werd afgebroken. Urenlang zat hij in de pastorie aan de Velperweg

voor zich uit te staren. Vaak barstte hij uit in tranen, zo overvloedig 'dat zij langs zijn baard en zijn kaken vloten en op de aarde biggelden'. Toen zijn dochter hem opzocht, schrok ze zo van haar sterk vermagerde vader, dat ze uitriep: 'Lieve vader, hoe ziet gij dus deerlijk?' Hij antwoordde: 'De wolven hebben uw vader het vlees afgebeten tot op de schenkels'.

Ds. Fontanus stierf 22 november 1615. Ds. H. Baudartius schrijft in zijn Memorieën dat ds. Fontanus door een onderwijzing van Gods Geest zijn einde aankondigde.

Tegen zijn schoonzoon, die aan zijn bed zat, zei hij: 'Mijn zoon, hef uw gebeden aan, want ik zal door mijn dood God verheerlijken.' Terwijl al de aanwezigen hun knieën bogen, maakte hij zijn rechterwijsvinger nat met speeksel en streek daarmee zijn beide ogen af. Toen legde hij zijn hoofd in het kussen en gaf onder het gebed de geest, zonder enige beweging of zucht. Ook Johannes Fontanus heeft de synode van Dordrecht 1618-1619 niet meer meegemaakt. Het herstel van zijn gemeente heeft hij niet meer gezien.

De waarheid van deze vriendelijke belofte...

We besluiten deze serie artikelen met het eerste deel van de voorrede van de Dordtse Leerregels. Zoals doorgaans zeggen ook hier onze vaderen véél met weinig woorden. De zinnen zijn langer dan we tegenwoordig

gewend zijn, maar voor dit goud moet u zich maar wat meer inspannen dan gewoonlijk. 'Onder zeer vele vertroostingten dewelke onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus aan Zijn strijdende Kerk in deze ellendige pelgrimage gegeven heeft, wordt deze met recht onder de voornaamste geacht, die Hij haar heeft nagelaten als Hij tot Zijn Vader in het hemels heiligdom zou ingaan, zeggende: Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. De waarheid van deze vriendelijke belofte is blijkbaar in de Kerk van alle tijden. Want alzo zij niet alleen door openbaar geweld der vijanden en goddeloosheid der ketters, maar ook door bedekte listigheid der verleiders van den beginne is bestreden, voorwaar, indien de Heere haar te enigertijd van de heilzame hulp Zijner beloofde tegenwoordigheid had ontbloot, zij zou al overlang óf door geweld der tirannen zijn verdrukt geweest, óf door de arglistigheid der bedriegers ten verderve verleid. Maar de goede Herder, Die Zijn kudde, voor welke Hij Zijn leven heeft gelaten, zeer volstandiglijk bemint, heeft het woeden der vervolgers steeds te rechter tijd en door Zijn uitgestrekte hand, dikwijls wonderlijk, ternedergezet en de kromme wegen en bedrieglijke raadslagen der verleiders ontdekt en tenietgedaan; in beide bewijzende dat Hij waarlijk bij Zijn Kerk tegenwoordig is.'

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Het moet er daarom toch maar van komen. Vanuit Noord Amerika hoop ik van tijd tot tijd iets te laten horen over het reilen en zeilen van het kerkelijk leven alhier. In principe blijft de rubriek ongewijzigd. Alleen de naam is enigszins veranderd. Het is niet langer meer "Van overzee", maar "Van zee tot zee". Laatstgenoemde woorden wijzen enerzijds heen naar de wateren aan weerszijden van dit immense continent: de Atlantische Oceaan en de Indische Oceaan (Pacific Ocean). Anderzijds doelen zij op de wateren die scheiding maken tussen – of beter, die de verbinding vormen tussen – Noord Amerika en de Lage Landen bij de zee. Genoemde woorden zijn bovendien een weerklank van de berijming van Psalm 72:

Opdat Gods Koninkrijk mag doorbreken in zondaarsharten en mensenlevens. Of het nu gaat om mensen van onze eigen gemeenten of om mensen 'van buitenaf'.

"Van zee tot zee zal Hij regeren, zo ver men volken kent."

Als het goed is, zal het in deze rubriek vooral moeten gaan over het werk van de Koning uit Psalm 72. Uiteraard zullen ook mensen wel eens voor het voetlicht treden en persoonlijke belevenissen niet geheel achterwege kunnen blijven, maar het zou een voorrecht zijn als hier en daar een glimp van het werk van die Koning zou worden opgemerkt en in alle teerheid mag worden verwoord. En weer stokt de adem in de keel. Want wat weten wij daar eigenlijk van? Wat zien wij ervan? En wat zien wij er niet van? Toch wil ik een poging wagen. In de hoop dat er in het oude vaderland – "the old country", zegt men hier – nog gebed mag worden gevonden voor de "nieuwe wereld". Opdat Gods Koninkrijk mag doorbreken in zondaarsharten en mensenlevens. Of het nu gaat om mensen van onze eigen gemeenten of om mensen "van buitenaf". Zullen we met die laatsten maar eens beginnen?

Armoe troef

Ze waren uit het zuiden van de Verenigde Staten naar de staat Michigan getrokken. Hun voorouders waren van nog verder weg gekomen. In de tijd van de slavenhandel waren zij op meedogenloze wijze verscheept van-

VAN ZEE TOT ZEE

Inwendige zending in Noord-Amerika

Even een stukje verantwoording als inleiding. Toen de redactie van De Saambinder bij het naderende vertrek van ds. Vogelaar naar Nederland mij vroeg de pen van hem over te nemen, stakte de adem in mijn keel. In de eerste plaats kan ik het nooit zoals de schrijver van "Van Overzee" en zal ik zelfs geen poging doen hem daarin te imiteren.

In de tweede plaats ben ik bang voor mijn neiging om smeulige verhalen te vertellen, vooral als het woordje

"ik" daarin de eerste viool gaat spelen.

Anderzijds zou ik het jammer vinden als met het vertrek van broeder Vogelaar de rubriek geheel ter ziele ging. Onder Gods zegen kan berichtgeving van overzee immers dienen – en hééft zij ook steeds gediend – tot een hartelijk meeleven met elkaar en tot versterking van de band tussen de zustergemeenten aan beide kanten van de oceaan. En ligt dat niet geheel in de lijn van een kerkelijk orgaan dat begeert "samenbindend" te werken?

uit West Afrika en als goedkope werkrachten afgezet op de Amerikaanse arbeidsmarkt. Toen in het begin van de negentiende eeuw Canada “gebo- ren” werd, hadden sommigen geprobeerd de vrijheid te verkrijgen door te vluchten naar deze nieuwe natie. Er was zelfs een complete vluchtroute met onderduikadressen opgezet, die men de “ondergrondse spoor- weg” noemde. Anderen waren geble- ven, in de hoop op betere tijden. Maar ook toen de zwarte bevolking in de zuidelijke staten langzaam aan ging delen in sommige burgerrechten, zag het er nog steeds niet roos- kleurig uit in economisch opzicht. Daarom trokken velen naar het noor- den, aangelokt door berichten dat daar meer werkgelegenheid zou zijn. Een aantal van deze mensen kwam terecht in het district Baldwin van de staat Michigan, enkele uren gaans bij Grand Rapids vandaan. Helaas wer- den zij teleurgesteld in hun verwach- ting, maar geld om terug te keren naar het zuiden was er ook niet meer. Zodoende bleven ze “hangen” in hun nieuwe omgeving. Ook andere men- sen – van verschillende huidskleur – kwamen er wonen of werden hier geboren. En zo groeide de bevolking in een van de armste gebieden bij de Grote Meren. Want het is armoe troef in Baldwin, tot op de dag van van- daag!

Baldwin Mission

Het leed van de zwarte gemeenschap in Baldwin bleef niet geheel onopge- merkt door de buitenwereld. In 1954 werd een noodkreet vanuit Baldwin opgevangen door een vrouw uit de gemeente van ds. Lamain, de First Netherlands Reformed Congregati- on in Grand Rapids. Ze werd geraakt door de materiële nood en geestelij- ke onkunde die ze aantrof onder de mensen van Baldwin en voelde dat ze iets voor hen moest doen. Andere leden van deze gemeente voegden zich bij haar. Dit initiatief werd het begin van de “Bethlehem Mission” in Baldwin of, zoals de post ook wel kortweg heet, “Baldwin Mission”. In feite gaat het bij deze zendings- post om wat in Nederland “evangelisatiewerk” genoemd wordt. In de Noord-Amerikaanse gemeen- ten wordt deze aanduiding echter niet gebruikt. Men spreekt van “home mission” in onderscheid van “foreign mission”. Dat lijkt een beetje op de begrippen “inwendige zen- ding” en “uitwendige zending” zoals die vroeger ook in Nederland werden

gehanteerd. Onze gemeenten hier kennen evenmin een apart depu- taatschap voor de evangelisatie. Al het werk onder mensen van buitenaf vindt plaats onder verantwoordelijk- heid van het Deputaatschap voor de Zending. Uitwendige zending wordt bedreven in het buitenland (Bolivia), inwendige zending op het eigen con- tinent (Baldwin). Baldwin Mission heeft een poos lang gefungeerd onder de naburige ge- meenten.

We lezen in de gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard dat sommigen ter elfder ure (tegen het sluiten van de markt) nog een opdracht kregen.

Leden van Grand Rapids-Crescent Street (thans Grand Rapids-Bec- kwith Avenue), van Grand Rapids-Covell Avenue en van Kalamazoo hebben zich beijverd om het werk op de post gaande te houden. Om de andere vrijdag werd ‘s avonds een soort bijbelstudiebijeenkomst gehouden, waarna levensmiddelen werden uitgedeeld aan de deelne- mers. De laatste jaren was er echter sprake van een afnemende belang- stelling. De Mission Board (Zen- dingsdeputaatschap), die inmiddels het werk had overgenomen, wilde nog proberen een echtpaar te statio- neren op de post, maar op de oproe- pen die zij plaatste kwam vrijwel geen reactie. Er leek niets anders op te zitten dan de post te sluiten.

Ter elfder ure

Duizenden kilometers naar het wes- ten lag een man op zijn knieën. In de jaren tachtig was hij naar Canada verhuisd met zijn gezin. Eigenlijk was het een vlucht geweest. Voor hem hoefde het allemaal niet meer zo nauw. Maar de Heere was hem te sterk geworden. Een verloren zoon kwam thuis, ver bij het oude vader- land vandaan. Tot zijn verwondering kreeg hij ook nog een plaats in de kerkenraad. Vorig jaar bereikte hij de pensioengerechtigde leeftijd en zou hij, maatschappelijk gezien, ledig op de markt komen te staan. Of is dat geen goede uitdrukking? Is het niet beter om te zeggen dat hij eindelijk zou mogen genieten van een welver- diende rust? Hoe dan ook, de Heere had ander werk voor hem te doen.

De nood van Baldwin werd hem op het hart gebonden.

We lezen in de gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard dat sommi- gen ter elfder ure (tegen het sluiten van de markt) nog een opdracht kre- gen. Zo verging het ook Jan Groenen- dijk. Terwijl leeftijdsgenoten met pensioen gingen, werd hij gewezen op de wijngaard in Michigan. Het Deputaatschap voor de Zending had de deur al bijna gesloten, toen hij schoorvoetend kwam solliciteren. De deur ging weer open. Ter elfder ure. Hij werd aangenomen voor de post in Baldwin. Kortom, een verloren zoon uit Canada mocht gaan werken onder verloren zonen in Amerika. In de week van Pasen 2007 had de uitzending van ouderling Groenen- dijk plaats in de gemeente van Leth- bridge. De boodschap die avond was uit Johannes 20 vers 21: “Vrede zij ulieden; gelijkewijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulie- den.” Met het zendingsdeputaat- schap was afgesproken dat broeder Groenendijk ouderling zou blijven in zijn “thuisgemeente”, waar hij een grote plaats innam en nog steeds inneemt. Veel steun krijgt hij echter ook vanuit de gemeente van Grand Rapids-Beckwith.

Niet eenvoudig

Inmiddels woont en werkt het echt- paar Groenendijk alweer zo’n half jaar in Baldwin. De begintijd was niet eenvoudig. Tot twee maal toe moes- ten de nieuwe “church worker” en zijn vrouw verhuizen voordat zij een “mobile home” konden betrekken op de post. Hun talrijk kroost (kinderen en kleinkinderen) moesten zij achter- laten in Alberta. Op de post kan het soms erg eenzaam zijn. Van het gewone kerkelijke leven met alles wat zo vertrouwd is, zijn ze daar verstok- ken. En het zou geen wonder zijn als bij tijden de vragen in het hart oprij- zen: Wat zijn we begonnen? En hoe moeten we verder?

Een van de moeilijkste dingen is de bezoekers van de vrijdagse bijeen- komsten geïnteresseerd te krijgen voor de zondagse kerkdiensten. De meeste van deze bezoekers horen immers op een of andere wijze al bij een kerk. Vaak is dat een Baptisten- kerk. Jarenlang konden ze om de veertien dagen met een zak levens- middelen naar huis. Nu worden ze daarnaast ook verwacht onder de waarheid “waarin God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd wordt”. Daar zit van

nature geen mens op te wachten. De beginnende "home missionary" moet dan ook de meeste mensen zelf aan huis ophalen. In de morgen-dienst zijn er soms maar vijf bezoekers; in de avond zijn er doorgaans twee of driemaal zoveel. De bijeenkomsten op vrijdag worden nog steeds goed bezocht. Het gros van de bezoekers is echter oud. Jonge gezinnen zijn er helaas maar weinig in Baldwin in verband met het tekort aan werkgelegenheid. We begonnen dit stukje met de wens dat de band tussen Nederland en

Amerika bij de voortduur versterkt mag worden door de berichtgeving in De Saambinder. Hopelijk mag ook het werk van broeder Groenendijk worden megedragen in het gebed overzee. Wij kunnen geen mensen bekeren, maar voor de Heere is niets te wonderlijk. Dwars door alles heen zal het toch waar worden:

*"Van zee tot zee zal Hij regeren,
Zover men volken kent;
Men zal Hem van d'Eufrat vereren,
Tot aan des aardrijks end."*

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

niet dat christenen in deze wereld geen taak hebben. Zij hebben de zorg voor hun gezin en voor hun naaste, dichtbij en ver weg. Zij hebben hun verantwoordelijkheden op de plaats in de maatschappij die zij in Gods voorzienig bestel mogen bezetten. De cultuuropdracht uit Genesis 1 (Gen. 1: 28) is immers van kracht gebleven, hoezeer ook al het menselijk handelen onder het oordeel ligt en met zonde bevuurd is. Henoch wandelde met God en hij gewon zonen en dochters (Gen. 5:22). Beide zaken worden in één adem genoemd. Daniël wist zich wel degelijk een vreemdeling in Babel, maar hij mocht hoge posten bezetten in het bestuursapparaat. Hij hield echter open vensters naar Jeruzalem. Gods geboden wogen voor hem zwaarder dan de onveranderlijke wetten van de Meden en de Perzen. Mordechai, zo lezen we aan het eind van het boek Esther (Esther 10:3), was de tweede bij de koning Ahasveros en zocht daar het beste voor zijn volk.

Het zout der aarde

„Gij zijt het zout der aarde”, zo hield Christus in het kader van de Bergrede Zijn discipelen voor (Matth. 5:13). Dat is een bekende tekst. Nogal eens wordt die met een zeker enthousiasme aangehaald. Christenen moeten aangemoedigd worden, zo meent men, om met hun geloof present te zijn in deze wereld en daar hun verantwoordelijkheid te nemen. Men vindt dan vaak dat binnen allerlei christelijke of reformatische organisaties het zout te veel in de zoutpot blijft. Men is daar veel te veel naar binnen gericht. Die verzuilingsmentaliteit moet doorbroken worden. Recent werden dergelijke geluiden gehoord op het congres van het Platform Waarden en Normen.

Het punt is echter dat in het betreffende bijbelgedeelte het accent toch eigenlijk elders ligt. Namelijk op hetgeen er op volgt: „... indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden?” In ieder geval mag men die beide passages niet van elkaar los maken. Ook waar Christus elders het beeld van het zout gebruikt (Mark. 9:50 en Luk. 14:34) gaat het met name om het gevaar dat het zout zijn kracht en scherpte verliest en smakeloos wordt. Het is dan ook bepaald niet zonder betekenis dat in veel gevallen, wanneer men spreekt over christenen als het zout der aarde, deze waarschuwing veel minder of zelfs helemaal niet ter harte wordt genomen. Er wordt in ieder geval nauwelijks aandacht aan geschonken. Dat heeft een diepere

1

Vreemdelingschap en verantwoordelijkheid

Wat betekent het om christen te zijn in deze maatschappij? Welke kansen en mogelijkheden, maar ook welke bedreigingen en gevaren doen zich daarbij voor? Dat zijn vragen die in allerlei kerken en richtingen aan de orde komen. De antwoorden daarop lopen behoorlijk uiteen, afhankelijk van het type christendom en met name ook van de afstand die men ervaart tot de moderne maatschappij.

Wie meent als christen behoorlijk sterk in zijn schoenen te staan, stelt zich anders op dan wie met de Heidelbergse Catechismus (vraag 127) er van weet dat „wij van onszelf zo zwak zijn dat wij niet een ogenblik zouden kunnen bestaan en daartoe zouden doods vijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees niet ophouden ons aan te vechten”. Wie een grote afstand ervaart tot de waarden en normen, tot de levensstijl en gedrag patronen die tegenwoordig in onze maatschappij gangbaar zijn, neemt een andere positie in, dan wie van mening is dat hij daar betrekkelijk gemakkelijk bij kan aansluiten.

Vreemdelingschap

Vanouds is het woord vreemdelingschap gebruikt om de positie van Gods kinderen in deze wereld te typeren. En dat niet ten onrechte. Het leven van een ware christen is immers een pelgrimstocht. John Bunyan noemde zijn bekendste boek *The Pilgrim's Progress*. In Nederland spreken we van de Christenreis, maar eigenlijk is "De pelgrims-

tocht" de letterlijke vertaling van de titel. In de openingszin typeert Bunyan deze wereld als een woestijn, als een wildernis. Ruim een eeuw voordien schreef Calvijn: "Want indien de hemel ons vaderland is, wat is dan de aarde anders dan een oord der ballingschap?" (Institutie boek III, hoofdstuk 9, par. 4).

**Ruim een eeuw voordien
schreef Calvijn:
"Want indien de hemel ons
vaderland is, wat is dan de
aarde anders dan een oord
der ballingschap?"**

Het begrip vreemdelingschap is ook een voluit bijbels begrip. De positie van Abraham, de vader der gelovigen, werd daardoor bij uitstek getypeerd. Hij was een vreemdeling in een vreemd land. In het Nieuwe Testament (denk aan de Hebrëënbrief) wordt daarop teruggegrepen (Hebr. 11:13-16). Christenen zijn in deze wereld gasten en vreemdelingen. De aarde is hun vaderland niet, maar zij zijn begerig naar een beter, dat is het hemelse vaderland. Vanwege dat vreemdelingschap behoeven zij zich niet te verbazen wanneer zij in deze wereld verdrukt en vervolgd worden. Hun anders zijn roept ergernis op. We vinden dat thema met name in de eerste brief van Petrus.

Dat vreemdelingschap betekent echter

achtergrond. Kennelijk is men niet zo beducht voor het gevaar van verwereldlijking. Als betrokken christenen voelt men zich zeker van zijn zaak. Daarom durft men het aan de wereld in te trekken en vuile handen te maken. Van vrees voor identiteitsverlies is nauwelijks iets te bespeuren.

Aansluiting vinden

Een dergelijke houding vinden wij met name in de achterban van de EO en de ChristenUnie. Op allerlei manier poogt men daar aansluiting te vinden bij de moderne cultuur en de moderne maatschappij. Men wil daar getuigen (zoals men dat veelal formuleert) van Gods liefde voor alle mensen. Maar keer op keer moet helaas geconstateerd worden dat ondanks dit enthousiasme of misschien moeten we wel zeggen, als gevolg van dit enthousiasme, het zout zijn smaak verloren heeft. Recent verklaarde de voorzitter van de ChristenUnie dat het moet kunnen dat raadsleden of andere vertegenwoordigers van die partij een homoseksuele relatie hebben. Partijleider Rouvoet sloot zich daarbij aan en vond het van belang om de voorzitter van de homo-organisatie COC daarvan op de hoogte te stellen. Voorheen werd in de kring van RPF en GPV op grond van Gods Woord zonder meer afwijzend geoordeeld over homoseksuele relaties. Met de groei van de partij en de principiële slijtage in eigen kring, geldt echter dat daar in de achterban van de ChristenUnie tegenwoordig verschillend over gedacht wordt. En daarmee is volgens de partijvoorzitter de zaak afgedaan. Het is dan beschamend dat veeleer vanuit de evangelische sector van de partij het verzet tegen de aanvaarding van homoseksuele relaties naar voren komt, dan van hen die zich gereformeerd noemen.

Bovendien is de ChristenUnie nu regeringspartij geworden en dat heeft toch ook z'n consequenties. Je kunt dan niet al te veel bij je coalitiepartners uit de toon vallen. Het toetreden van de ChristenUnie tot het kabinet is begin dit jaar door velen in de gereformeerde gezindte met groot enthousiasme begroet. Dit betekende toch wel een doorbraak in de politieke verhoudingen! Was het geen reden tot vreugde dat belijdende christenen nu regeringsverantwoordelijkheid gingen dragen? Van de hoognodige koerswijziging van het regeringsbeleid is tot dusver in de praktijk weinig of niets gebleken. Veeleer zien we nu dat de ChristenUnie zich op een principeel belangrijk punt dreigt aan te passen

aan de heersende meningen. Zo wordt het zout smakeloos. „Als de partij onverkort vasthoudt aan de oude uitgangspunten, kan ze niet regeren”, zo concludeerde de Amsterdamse politicoloog Krouwel in het RD. Zo liggen de zaken inderdaad.

Met vreze en beven

Christus' opdracht om het zout der aarde te zijn (een opdracht waaraan wij niet mogen voorbijgaan) moet altijd gezien worden in samenhang met de waarschuwing tegen het krachteloos en smakeloos worden van het zout. Dat zout dient met name om het bederf te weren. Als gevolg van de zondeval is dat bederf alom in deze wereld aan te wijzen. Maar dat moeten we niet alleen in de wereld waarnemen. Gods kinderen weten ook van de inwonende verdorvenheid. David vraagt: „Reinig mij van de verborgen afdwalingen” (Psalm 19:13). Dat besef bewaart voor hoogmoed en zelfverzekerdheid.

„Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven” (Fil. 2: 12), zo houdt Paulus de Filippensen voor. Ook dat is een tekst die vaak verkeerd gebruikt wordt. Tot op huisbezoeken toe. Ik herinner

me nog goed dat prof. S.U. Zuidema ons op college voorhield dat dit geen oproep is om zelf ook nog zoveel mogelijk aan onze zaligheid bij te dragen. Deze tekst staat in het stuk van de heiligmaking. De door God geschenken genade moet doorwerken in het leven van Zijn kinderen. En dat met vreze en beven, omdat zij het alleen maar kunnen bederven en altijd weer geneigd zijn ter rechter- of ter linkerzijde van het spoor van Gods geboden af te dwalen.

Al deze bijbelse noties hebben uiteraard ook hun consequenties voor het optreden in de bredere samenleving. Christelijke organisaties die die naam met recht dragen, brengen zowel het vreemdelingschap als de verantwoordelijkheid tot uitdrukking. Wie naar Gods Woord wil leven, kan zich op allerlei terreinen niet voegen in de verbanden van deze wereld. Maar we mogen ons aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid niet onttrekken. Daarbij is het in veel gevallen van belang om gezamenlijk op te trekken, zodat men elkaar tot steun kan zijn.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

BOEKENNIEUWS

Waar U ons zendt; het zendingswerk van mevrouw Mijnders-van Woerden; samenstelling Tineke Smith; uitg. De Banier, Utrecht, ISBN 978 90 336 0732 5; 175 blz.; € 17,85.

Men kan zich met enig recht de voorzichtige vraag stellen of het wijs is om tijdens iemands leven een boek over hem of haar te schrijven. Arglistig is ons hart, meer dan enig ding. En hoogmoed is een lelijk iets! Dit boek lijkt aan dit gevaar ontkomen te zijn: „De enige reden om een boek over mijn leven te laten verschijnen, is omdat ik graag aan onze jonge mensen wil laten zien dat de Heere ook nu nog werkt. Hij moet alle eer krijgen.” Hoogmoed is haar vreemd. „De Heere heeft me altijd bewaard voor hoogmoed. Ik heb eerder last van een bepaald minderwaardigheidsgevoel. Toen ik eens aan de dominee vroeg waarom ik hiermee belast was, antwoordde hij: Anders zou de Heere je niet kunnen gebruiken.” Het boek „Waar U ons zendt”

beschrijft het zendingsleven van mevr. M.A. Mijnders. Het boek is samengesteld door Tineke Smith, redacteur van uitgeverij De Banier. In de inleiding zegt zij dat het niet de bedoeling was om een biografie over mevr. Mijnders te schrijven. Het boek wil laten zien „hoe God mensen gebruikt om aan Zijn Koninkrijk te bouwen”. En dat is natuurlijk buitengewoon de moeite waard.

Het boek valt in drie delen uiteen. In het eerste deel („Geroepen”) staat de jeugd van mevr. Mijnders en haar roeping voor het zendingswerk centraal. Het tweede deel („Gehoorzaam”) gaat over de thuisfrontcommissie die ze oprichtte om het zendingswerk in Rhodesië te steunen, en het derde deel („Volgen”) gaat over het werk van de door mevr. Mijnders opgerichte stichting Bonisa Zending in China. Hoewel het boek hier en daar nogal het karakter van een geïllustreerde familie-kroniek heeft, biedt het ook veel historische informatie over het zendingswerk, over de Mbuma Zending, over het ont-

staan van de Rhodesia Zending (waarover in erg milde bewoordingen iets wordt gezegd) en over de Bonisa Zending. Mevr. Mijnders heeft willen zijn "een klein hulpmiddeltje in Gods hand". Het was haar verlangen om het Woord te brengen waar het nog niet was. Ze heeft

gewerkt zolang het dag was. Dat mag royaal worden gezegd. Ze kreeg er in 2003 een lintje voor. "Ik vond het fijn om het te krijgen, maar ik heb het aan de Heere teruggegeven".

Lieren,

J. van 't Hul

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Groningen en te Sioux Centre (USA),
ds. P. van Ruitenburch te Chilliwack (Can.).

Bedankt

Voor Doetinchem:

ds. C. de Jongste te Tholen;

Voor Ridderkerk-Slikkerveer,

ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen.

PASTORIEZORGEN

gezondheid ds. A. Moerkerken

Van tijd tot tijd willen we onze lezers op de hoogte houden van de ziekte van onze hoofdredacteur. Het zal u bekend zijn dat aan het einde van de zomer bij ds. Moerkerken een ernstige vorm van burn-out werd vastgesteld. Dit is een toestand van volkomen lichamelijke en mentale uitputting, die zich voor kan doen na langdurige overbelasting. Gebleken is dat onze geliefde broeder gedurende een proces van jaren in deze situatie is terechtgekomen, totdat zijn vermogen om dingen in zich op te nemen en zich te concentreren in april van dit jaar vrijwel volkomen blokkeerde. Thans is het zo dat zelfs het schrijven moeite kost en een poging tot enig studeren lichamenlijk ziek maakt.

Degenen die hem begeleiden hebben hem doen weten dat het proces van herstel lang kan gaan duren, juist omdat de periode van overbelasting ook zo lang heeft geduurd. Vrijwel alle werk is hem voorlopig verboden. Dat betreft dus met name zijn arbeid op onze Theologische School. Hoopte hij aanvankelijk – en wij met hem – dit werk na de novembertentamen weer te kunnen hervatten, nu is gebleken dat daarvan helemaal geen sprake kan zijn. Wel is hem schoorvoetend toegestaan enig correctiewerk te verrichten voor De Saambinder en eenmaal op zondag voor te gaan in de gemeente van Capelle aan den IJssel-West. Maar niet daarbuiten en daarbij moet het dan ook beslist blijven. Alles wat maar enigszins spanningen veroorzaakt

moet worden vermeden. Zelfs krantlezen is niet meer toegestaan....

Vriendelijk willen wij u verzoeken onze broeder voorlopig niet te benaderen via de post, de mail of de telefoon. Dit geldt natuurlijk niet eventuele blijken van meeleven. Die heeft hij steeds zeer op prijs gesteld en hij verzocht ons ieder die daarvan heeft blijk gegeven, daarvoor hartelijk te bedanken.

De Heere mocht onze vriend in deze moeilijke weg in alles een Hulp zijn. Zoals hij tijdens zijn 25-jarig ambtsjubileum mocht overdenken en wat ook de titel geworden is van de vriendenbundel ter gelegenheid van zijn 25-jarig docentschap: 'Gij waart mijn hulp'. Het gaat daarbij in Psalm 27: 9b om verleden, heden en toekomst: 'Gij zijt mijn hulp geweest (verleden), begeef mij niet en verlaat mij niet (toekomst), o God mijn heils (heden)'. Nu in deze God des heils ligt alles wat hij nodig heeft. Mogen we hem en de zijnen van ganser harte bevelen in de geboden der gemeenten, ook nu het alles langer gaat duren? Lijdzaamheid is immers geen vrucht van onze akker. Hebr. 12:1 en 2.

ds. Van Aalst

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Bodegraven

Zaterdag 24 november zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Bodegraven een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. C. van Krimpen voor te gaan. Hij zal dan spreken over "Daniël in de leeuwenkuil", n.a.v. Daniël 6. Iedereen is van harte welkom.

Urk

Zaterdag 24 november zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente op Urk een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 14.30

uur begint, hoopt ds. E. Bakker voor te gaan. Hij wenst te spreken over: De drie jongelingen in de vurige oven, n.a.v. Daniël 3:26b.

SYMPOSIUM

'GEREFORMEERDE GEMEENTEN NA HONDERD JAAR'

Op zaterdag 6 oktober vond in de 'Julianakerk' te Dordrecht het symposium plaats over de Gereformeerde Gemeenten na honderd jaar. Hoe hebben de Gereformeerde Gemeenten zich vanaf 1907 ontwikkeld en welke positie nemen zij in binnen kerkelijk Nederland?

Opening

Na het zingen van psalm 48 : 1 en 4 sprak de preses van de Generale Synode, ds. J.J. van Eckveld naar aanleiding van psalm 74 : 10 – 23. In deze psalm treurt Asaf over de verwoesting van het heiligdom. Hij merkt niet dat de Heere nog aan Zijn volk denkt. Asaf ziet dit als een gevolg van de zonden van het volk. Tegelijkertijd is Asaf dankbaar voor alles wat de Heere geschonken heeft. Deze houding past ook tijdens dit herdenkingsjaar. Enerzijds is er geen enkele reden tot triomfantisme, om ons te verheffen en ons op de borst te slaan. Wij hebben niet gebeden, zoals het moest. Niet gestreden, zoals het moest. Ook de Gereformeerde Gemeenten zijn sinds 1953 een gebroken kerk. Aan de andere kant mogen we ook dankbaar zijn voor alles wat de Heere heeft geschonken; predikanten die het Woord hebben bediend. De Heere heeft ook onder ons willen werken. We doen de Heere tekort als we dat zouden ontkennen.

Net als in psalm 74 zijn er ook nu vele gevaren. Invloeden vanuit de moderne media en een toenemende secularisatie. Ook sluipen er godsdienstige opvattingen binnen, waarin het tere, godvruchtige leven wordt gemist. In het twintigste vers doet Asaf echter een beroep op het verbond, waarin de drie-enige God Zich verbonden heeft Zijn gemeente zalig te maken. Op grond van het borgwerk van Christus. In dat verbond ligt de vastheid voor de toekomst. Door bange weeën heen zal Christus Zich een weg banen. Zijn bruidsgemeente zal eeuwig thuiskomen. Het geloof mag dan ook naar boven zien: aanschouw het verbond. Het mag onze bede wel zijn: wilt U ook in de toekomst aan onze gemeenten denken en Uw Naam onder ons voortplanten?

Herdenk de trouw

Na ds. Van Eckveld kregen de predikanten Golverdingen en Moerkerken het woord. Onder de titel 'Bewaard en staande gehouden' behandelde ds. Golverdingen

gen de ontwikkeling van de Gereformeerde Gemeenten, terwijl ds. Moerkerken sprak naar aanleiding van 'Bewaren en bekeren'. Beide lezingen zijn opgenomen in het herdenkingsboek 'Herdenk de trouw'.

Na de lezingen werd het eerste exemplaar van de Acta van de Generale Synoden van 1907 tot en met 1959 gepresenteerd. Ds. Van Eckveld gaf aan dat het een belangwekkend boek is voor betrokkenen bij de Gereformeerde Gemeenten en liefhebbers van de kleine kerkgeschiedenis. 'We kunnen er uit leren hoe wel én niet kerkrechtelijk gehandeld moet worden'. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan de heer Bel van uitgeverij Den Hertog.

Vervolgens presenteerde de heer J.H. Mauritz als eindredacteur het jubileumboek 'Herdenk de trouw'. Hij herinnerde aan ds. N.H. Beversluis, die bij de vereniging in 1907 aangaf dat de gemeenten een deeltje van Christus lichaam zijn. We belijden dat we behoren tot één heilige, algemene, christelijke kerk. Ware eenheid is het sieraad van de kerk. In de titel van het boek schuilt dan ook het verlangen naar de eenheid van de kerk. Het boek werd vervolgens aan de scribenten overhandigd.

Forumbespreking

Na de opening van de middagbijeenkomst door ds. Moerkerken, zong het gemengde koor Deo Juvante van de Gereformeerde Gemeenten van Capelle aan de IJssel en Rotterdam-Centrum enkele psalmen en liederen. De voorzitter van Deo Juvante overhandigde aan ds. Moerkerken en ds. Van Eckveld een wandversiering met de zegenbede, die bestemd is voor de theologische school. Tijdens de forumbespreking onder leiding van dhr. J.H. Mauritz kwamen allerlei onderwerpen aan bod. Ds. Moerkerken gaf aan dat Gods Woord met het 'weten van de kandelaar' het verdwijnen van Gods kinderen bedoelt. In Openbaring 1 wijzen de zeven kandelaren op de zeven gemeenten, de bruid van Christus. Hij wees erop dat de Heere de kandelaar als een dief in de nacht kan wegnemen.

Naar aanleiding van een vraag over de kerkelijke verdeeldheid gaf ds. Golverdingen aan dat de synode een commissie heeft ingesteld, die de kerkelijke eenheid bevordert. Gesprekken met andere kerkgenootschappen zijn nodig om uit de sfeer van karikaturen te komen. De Gereformeerde Gemeenten mogen niet het verwijt krijgen dat ze nooit de kerkelijke vrede zoeken. Dat is tot oneer van de Naam des Heeren.

Ds. Moerkerken haalde Comrie aan, die aangaf dat 'zij mijn broeders zijn, die de

bevindelijke doorleving van de drie stukken kennen'. Hij riep jongeren op om positief mee te leven met hun eigen gemeente. Jongeren hebben onnoemelijk veel te danken aan hun kerkverband.

Hij wees er tenslotte op dat als de Heere liefde in het hart van predikanten geeft, zij de zaligheid iedereen gunnen. Dan gaan de zielen wegen en krijgen ze liefde tot Gods kinderen, tot de onbekeerde mensen en tot de jongeren.

BERICHTEN

■ +16 DISTRICTSAVONDEN

Middelharnis

Op **zaterdag 1 december** zal door het district Flakkee een +16 districtsavond worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Middelharnis. Aanvang: 19.30 uur. Mevr. Groeneveld hoopt dan te spreken over: "Je naaste in psychische nood".

Werkendam

Het district-Zuid-Oost houdt op **zaterdag 24 november** een districtsavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Het thema voor deze avond is: "Jouw omgang met vriendschap en relaties. Waar doe jij ze op?" Inleider is dhr. J. van der Spek, bestuurslid van de jeugdvereniging "Patmos" te Poederloijen. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZANGAVONDEN

Amersfoort

Op **vrijdag 30 november** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Amersfoort, Waterdaal 1 (bij Bosweg) een koor- en samenzangavond worden gehouden. Hieraan werken mee: het kinderkoor "De kleine Lofstem" uit Woerden, het gemengd koor "Cantate Deo" uit H.I. Ambacht en het jeugdkoor "Hammaälöth" uit Houten. Evangelist H.J. van den Boogaart zal een appelwoord spreken. Collecte t.b.v. het pas geheel verbouwde evangelisatiepostgebouw te Tilburg en - aan de uitgang - ter bestrijding van de onkosten. Aanvang: 19.30 uur.

Goes

Op **zaterdag 8 december** is er in de Grote of Maria Magdalenakerk te Goes een koor- en samenzangavond. Medewerking hieraan verlenen: de gemengde koren "De Lofstem" uit Aagtekerke, "Cres-

Sluiting

Tijdens de bijeenkomst waarin herdacht werd dat de Gereformeerde Gemeenten vijftig jaar bestonden (1957), liet ds. C. Hegeman staande zingen Psalm 72: 11. Ds. Golverdingen verzocht om dat ook nu te doen met Psalm 103: 9 en eindigde daarna met gebed. Hiermee werd een waardig symposium afgesloten.

G. van Veldhuizen

cendo" uit Kapelle en "Marnixkoor" uit Vlissingen, de jeugdkoren "Jong Asaf" uit Goes, "Klein maar dapper" uit Aagtekerke en "Jong begonnen" uit Middelburg-Z. en diverse instrumentalisten. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. **Vakantieweken gehandicapten**. De Ring Zeeland van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert deze zangavond.

's-Gravenpolder

Op **zaterdag 24 november** geeft het groot samengesteld Zeeuws koor een zanguitvoering in de Elimkerk te 's-Gravenpolder. Dit koor bestaat uit: het jongerenkoor "Matthanja" uit Goes, het mannenkoor "Elim" uit 's-Gravenpolder en het gemengd Eilandenkoor uit Zierikzee. Spreker is ds. C.J. Meeuse. Deze uitvoering is de eerste van een serie van vier. De volgende zangavonden worden gehouden op 1 februari te Zierikzee, op 30 april te Goes en op 21 juni te Middelburg. Collecte t.b.v. evangelieverkondiging en diaconale projecten onder Joden in Israël en Oost-Europa. Aanvang: 19.30 uur.

Hoogeveen

Op **vrijdag 23 november** zal er in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente van Hoogeveen (Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut) een psalmzangavond worden gehouden. Medewerking hieraan wordt verleend door: het gemengd koor "Jeduthun" en het jongerenkoor "Masora" uit Genemuiden, Ouderling R. van Reenen hoopt een meditatie te houden en heeft tevens de algehele leiding. Collecte t.b.v. betaling van rente, en aflossing van schuld. Aanvang: 19.30 uur.

Houten

Op **zaterdag 24 november** is er een zondagsavond in de Eskolkerk te Houten.

Appelwoord door Anke van Well, voormalig zendingswerker op Papua. Collecte t.b.v. de zending van de Geref. Gemeenten. Aanvang: 19.45 uur.

Kampen

Op **zaterdag 1 december** organiseren de jongerenkoren "Sjaloom" uit Rijssen en "Laudate Deum" uit Apeldoorn een adventszangavond. Hieraan werken tevens enkele instrumentalisten mee. Locatie: Broederkerk te Kampen, Broederstraat 16. Appelwoord door dhr. J. van den Brink, voorlichter van het deputaatschap Israël, voor welk deputaatschap een collecte zal worden gehouden. Aanvang: 19.30 uur.

Tholen

Op **zaterdag 23 februari** vindt er in de Grote Kerk te Tholen de eerste Zeeuwse psalmzangdag plaats. Ds. G.J. van Aalst verzorgt dan bij elke psalm die gezongen wordt een inleidend woord. De collecte is t.b.v. de Theologische School. Aanvang: 14.00 uur. Noteer dit alvast in uw agenda!

WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan universiteiten en hbo-instellingen zijn **vrijdag 18 januari** van harte welkom op de winterconferentie van het deputaatschap voor studerenden van de Geref. Gemeenten. Dhr. H. van Groningen houdt dan een lezing over het thema: "Student en seksualiteit". Plaats: Driestar educatief, Burg, Jamessingel 2 te Gouda. Ontvangst 16.30 uur; sluiting: circa 20.45 uur.

Voor nadere informatie verwijzen we je naar nr. 23 van DANIËL dat op 12 december verschijnt. Meld je uiterlijk vrijdag 11 januari aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, fax: 0348-48 35 99, e-mail: kbagg@cbgg.nl Vermeld daarbij je naam, adres en studieplaats, of je hbo- of wo-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bv. 2006).

De Vluchtheuvel

Landelijk bureau

Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden

tel. (0348) 489990

Vertrouwde en vertrouwelijke psychosociale hulpverlening.

De Vluchtheuvel biedt hulp bij psychische noden, verliesverwerking, huwelijks- en gezinsproblemen. Spreekuur voor aanmelding en advies iedere werkdag van 10.00 uur tot 12.00 uur:

0348 48 99 99

Let op! Alle hulpvragen van jongeren en met betrekking tot jongeren (en kinderen) tot en met 17 jaar via SGJ Toegang:

033 475 33 00

Iedere werkdag tussen 08.30 en 17.00 uur. Teksttelefoon 0348 48 99 98 of e-mail: jzwerus@cbgg.nl

'Help de Vluchtheuvel helpen!' Wordt donateur, voor meer informatie hierover kunt u ons bereiken op tel. 0113-213098 of stort uw gift op giro: 43.25.563.

Schreuder; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 19.00 uur ds. Van Belzen; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 10.00 en 15.30 uur stud. Boeder; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. Driessen; Groningen 16.00 uur ds. Schot; Haamstede 15.00 uur ds. De Heer; Haarlem 16.30 uur ds. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 uur ds. Verweij; Hoofddorp 9.30 en 17.00 uur ds. Boogaard; Houten 11.00 (doventolk) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 17.00 uur ds. Van der Poel; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur ds. Brugge; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. L. Blok; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 14.30 uur ds. Van Manen; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Moerkapelle 18.30 uur ds. Golverdingen (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Hakvoort en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwe Tonge 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Veenendaal; Nisse 14.30 uur ds. Baan; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van Manen; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. Van Gelder; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. Clements; Oosterland 10.00 en 14.30 uur ds. Van Krimpen; Oostkapelle 9.30 en 16.30 uur stud. Labee; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur ds. Melis; Poortugaal 19.00 uur ds. Silfhout; Poortvliet 14.30 uur stud. Bredeweg; Puttershoek 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rhenen 10.00 en 16.00 uur ds. M. Karens; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur lees-

KERKDIENTEN

ZONDAG 25 NOVEMBER 2007

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. J. Karels; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. L. Blok; Amersfoort 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 uur ds. Heijkamp en 18.45 uur ds. Kattenberg; Andijk 19.00 uur ds. De Wit; Arnhem 19.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 19.00 uur ds. Driessen; Bodegraven 10.00 uur ds. W.J. Karels en 19.15 uur ds. Van der Net; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golver-

dingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 18.00 uur ds. W.J. Karels; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 19.00 uur ds. Paul; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dinteloord 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Schipper; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Schot; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds.

dienst; Rilland-Bath 18.30 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Paul en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 18.00 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 18.30 uur ds. Terlouw; Scherpenzeel 18.30 uur ds. Verweij; Sint Annaland 9.30 en 18.00 uur stud. Bredeweg; Sint Philipsland 15.00 uur ds. De Jongste; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Visscher; Stad a/h Haringvliet 14.30 uur ds. Schipper; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 17.30 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Van Boven; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 18.30 uur ds. M. Karens; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 leesdienst en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 (H.A.), 14.00 en 18.00 uur ds. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 14.00 uur stud. Labee; Westzaan 18.30 uur ds. Neele; Wierden 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Van Dieren; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Verschuure; Zaandam 15.30 uur ds. Heijkamp; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 10.00 en 16.30 uur ds. Vermeij; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSdag 27 NOVEMBER 2007

Aalburg 19.30 uur ds. Van Aalst; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Mondria; Melissant 19.30 uur ds. Van Dieren; Naaldwijk 19.45 uur stud. Labee.

■ WOENSDag 28 NOVEMBER 2007

De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Groningen 20.00 uur ds. De Wit; Leidedorp 19.30 uur ds. Van Krimpen; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nijkerk 19.30 uur ds. Vogelaar; Nunspeet 19.30 uur (bijbellezing) ds. Schot; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. De Leeuw; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 19.30 uur (bijbellezing) ds. Van Belzen.

■ WOENSDag 28 NOVEMBER 2007 (DANKDAG)

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds.

Tuinier; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hogchem; Goes 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Meeuse; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Kamperland 14.30 uur ds. De Waard en 19.00 uur ds. Hakvoort; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.30 uur ds. Baan; Kortgene 10.00 uur ds. De Waard en 14.30 en 18.30 uur ds. Brugge; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur ds. Hakvoort; Kruijningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Hoogerland; Meliskerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 19.00 uur ds. Van Gelder; Nieuwdorp 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Terlouw; Nieuwer ter Aa 15.00 en 19.30 uur ds. Van der Net; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. Van Dieren; Oostkapelle 9.30, 15.00 en 19.30 uur ds. M. Karens; Rilland-Bath 9.30 uur ds. Hakvoort en 14.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden en 14.00 uur ds. Van Krimpen; Wolphaartsdijk 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Mondria; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. Verweij.

■ DONDERDag 29 NOVEMBER 2007

Andijk 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Brakel 19.30 uur ds. F. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Baan; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. Beens; Oostburg 10.00 uur ds. Van Gelder en 15.30 uur ds. Vreugdenhil (dankdag); Poederloijen 19.30 uur (H.D.) ds. Van Belzen; Ridderkerk 19.30 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Schot; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. Van Gelder (dankdag).

■ VRIJDag 30 NOVEMBER 2007

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur (huw.bev.) ds. Silfhout.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Woensdag 28 november: 19.30 uur ev. S. de Visser.

Op vakantie in Friesland?

Welkom in onze inloop, die geopend is op vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00-15.00 uur, donderdag van 15.00-21.00 uur en zaterdag van 11.00-15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw **Offenbachstraat 105**. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur.

Zondag 25 november: 10.00 uur ev. A. van Setten en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Het inloopcentrum "Het kruispunt" is geopend op:

- Dinsdag en woensdag van 14.00-17.00 uur.

- Donderdag van 10.00-14.00 uur en 18.30-21.00 uur.

- Zaterdag van 13.00-16.00 uur.

U bent hartelijk welkom.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-organist

dh. Willem Frederik van Basten

Ridder in de Orde van Oranje Nassau

in de leeftijd van 84 jaar.

Hij heeft onze gemeente meer dan 50 jaar op zijn wijze, met zijn van God gegeven gaven gediend met het begeleiden van het psalmgezing in onze erediensten.

De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, H. Brons, preses
R.H. Maasse Sr., scriba

Utrecht, 17 november 2007

Boekenmarkt

OPHEUSDEN

D.V. 1 december

In het gebouw Eltheto

Ooievaarstraat 2

Tijd: 10.00 tot 16.00 uur

Grote sortering theologie en geschiedenis,
Kinder, jeugd-hobbyboeken, Chr. Romans,
Kerk- en vaderlandse geschiedenisboeken enz.
info tel. 0184 - 684808

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Tijdelijke woonruimte te huur

(± 2 jaar) in de Betuwe, v. net
werkend meisje/jongen of evt.
2 vriendinnen. Tel. 06 20999516.

Zelfstandig blijven wonen, maar toch in een veilige omgeving?

De SVRO, bestaande uit 3 verzorgingshuizen heeft bij haar locatie **Bethesda in den Dolder** per direct te huur:

2 SENIORENWONINGEN

- geschikt voor echtparen
- woningen (met balkon) op de eerste etage

Appartement

Indeling appartement: entree, hal, ruime bergruimte, slaapkamer, douche, woonkamer, keuken.

Bijzonderheden: bouwjaar 1981. Het appartement is bereikbaar met een traplift. De appartementen zijn gesitueerd in een prachtige omgeving en liggen op loopafstand van het NS-station.

Wij bieden

De SVRO biedt u een huurwoning op het terrein van het verzorgingshuis. Vanuit uw woning kunt u bij calamiteiten hulp inroepen.

Meer informatie

Voor vragen kunt u op maandag en donderdag tijdens kantooruren contact opnemen met: mevrouw Ph. van Doleweerd via telefoonnummer 0342 - 403 400.

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

vestigingen:

RIDDERKERK

Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD

Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:

(0180) 42 69 55

of kijk op www.psychbrouwer.nl

Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

- Nederland en de geestelijke nood van onze naaste
- Noodzaak van evangelisatie
- Het werk van onze evangelisten op de posten
- Het evangelisatiewerk in de gemeente

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haaften
Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen is ook mogelijk.

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw · restauratie · overplaatsing · onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (030) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Te huur ruime vakantiewoning

in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.

Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.

Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Koor- en Samenzangavond

met medewerking van:
Meisjeskoor 'Asaréla'
uit Ridderkerk

&

Jongerenkoor 'Da Capo' uit Gouda

o.l.v. Arjen J. A. Uitbeijerse
organist: Gerben Mourik

Vrijdag 30 november 2007

Dorpskerk Moordrecht

Aanvang: 20.00 uur

**collecte t.b.v. Jeugdbond, actie:
Toekomst voor de kerk**

Te Koop/huur in Kampen

Karakteristiek en goed onderhouden kleine tussenwoning, met vrij uitzicht, aan de rand van de binnenstad. Voorzien van CV - geheel gestoffeerd. **Zeer geschikt voor starters.** Info: 0621930406

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

SHG

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**

b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

In- en verkoop van uw 2e hands- en nieuwe (THEOLOGISCHE) boeken

Boekhandel en Antiquariaat Versprille

Noordweg 9a, 4413 AA

Krabbendijke 0113-502004 / 0649497862

www.boekhandelversprille.nl

**“GOED WERK GEEFT
VOLDOENING...
ZOWEL VOOR JE CLIËNTEN
ALS VOOR JEZELF”**

Geef jij meerwaarde aan onze zorg?

Bij Eleos werken we met ruim 600 collega's aan de geestelijke gezondheid van onze cliënten. Zowel onze professionaliteit als identiteit vinden we hierbij belangrijk.

We vinden het belangrijk dat onze medewerkers voldoening hebben in hun werk en blijven in hun vak. Als medewerker krijg je volop de ruimte om jezelf te ontwikkelen. Bovendien kun je professioneel bezig zijn vanuit een christelijke geloofsovertuiging. Daarnaast bieden wij een goed salaris en prima secundaire arbeidsvoorwaarden.

Wij zijn op zoek naar een:

LOCATIEMANAGER

Je stuurt een gemotiveerd team aan en je zorgt voor het proces van bedrijfsvoering.

Locatie: Ouddorp, beschermende woonvorm 't Westhoofd

Aantal uur: 28 - 32 uur per week

Geïnteresseerd?

Van deze functie vind je een uitgebreide omschrijving op www.eleos.nl.

Je kunt ook bellen naar (030) 600 85 40 voor meer informatie.

Je sollicitatie is welkom tot 1 december 2007 via: Eleos, t.a.v. afdeling P&O,

Postbus 306, 3430 AH Nieuwegein. Of per e-mail: vacature@eleos.nl

stichting gereformeerde geestelijke gezondheidszorg

Werken bij Eleos? Kijk op www.eleos.nl

BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT KLEDING

Service Aan **Ambtskleding | Rouwkleding**
Huis Model JK **Koorkleding | Zakelijke Kleding**

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL
 123A | 3925 BR SCHERPENZEEL | T (033) 258 98 30 | M (06) 53 21 53 34

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.
 Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
 Geen crematies.
 Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
 3131 MS Vlaardingen
 Tel. 010 - 4600503

T.H. in Kamperl. onze prachtige **luxé vak. won 2-10 pers.**
 Zeer rustig gel. Vrij vanaf heden.
 Sl. Kamer beneden.
 Tel. 0113-351899 of 06-20417592

BEGRAFENISVERZORGING KINA
 010 - 458 31 12
 Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
 D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
 Capelle aan den IJssel Gouda

Stolk
 Domus Ahlborn
 Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55.
 Krabbendijke, Oostpolderweg 1
 Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
 Beesd, Veenweg 14
 Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Statenbijbel
 met kanttekeningen
 in drie delen

van € 149,50 nu voor
€ 119,50

Waarheid in het binnenste
 ds. Joh. Verschuier
 Nuttige samenspraak.

Nu voor **€ 27,90**
 Na 31 december 2007 € 38,00

BOEKHANDEL-UITGEVERIJ VAN WIJNGAARDEN
 Vliegersvelderlaan 15,
 3771 XE Barneveld

RST Zorgverleners verleent thuiszorg en kraamzorg binnen de reformatorische gezindte. De ruim 800 medewerkers hebben allen een reformatorische achtergrond.

Onze kraamverzorgenden komen handen tekort!

Daarom zijn wij voor **Zuid-Holland, Gelderland en Overijssel** op zoek naar enthousiaste

Kraamverzorgenden

Aantal uren in overleg; ook een oproepcontract behoort tot de mogelijkheden

Functie-eis:

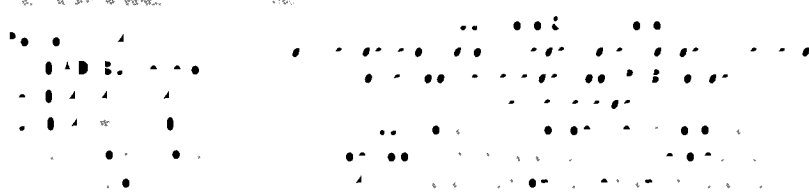
- Diploma Verzorgende niveau 3, uitstroom kraamzorg

Voor de vacature geldt:

- Salariëring en arbeidsvoorwaarden volgens CAO Thuiszorg.
- Rijbewijs en auto zijn noodzakelijk.
- Er is een functiebeschrijving beschikbaar.

Voor inlichtingen over deze vacature kunt u contact opnemen met één van de leidinggevendenden kraamzorg, 0342-422324

Solliciteren kan door een sollicitatieformulier op te vragen bij de afdeling personeelszaken, tel. 0342-405465 en het ingevulde formulier op te sturen naar RST Zorgverleners, t.a.v. Personeelszaken, Postbus 154, 3770 AD Barneveld.

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
Middelburg tel (0118) 612579
v.h. Zandee & De Kuiper ook voor leveringen buiten Zeeland

Begrafenisverzorging Kamsteeg
0183-449494 06-22140547
dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden.
P.F. Kamsteeg - Andel

UNIEK AANBOD
Onze royale (750 m3) 11 jaar oude woning (2 onder 1 kap), 7 slaapkamers w.v. 1 op onderste verdieping, 3 hang wc's, royale living (13 mtr. lang). Vloerverwarming, energiezuinig (HR-ketel+ dubb. glas), onderhoudsarm (kunststof kozijnen)
Bijzonder rustige locatie
Plantsoen voorzijde
Visvijver, bos, speelweide op 100 mtr.
Pal naast reform. basisschool
Op 10 km van s.g. Gomarus
Ger. Gem's van Aalburg, Aalst, Brakel, Meeuwen, Poederoyen en een op 4-8 km.
Belangstellenden raden wij aan dit bij daglicht vrijblijvend te bezichtigen.
Fam. Versteeg-van Aalst
Ds. Van der Putstraat 9,
4281 MH Andel
Tel. 0183 448030

HARKES
Begravenissen
Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Telefoon (0172) 21 21 22
Begrafenisverzorger:
D. Harkes en J.E. van Staveren
Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar

Aankomende LIO-stagiaire op de Wartburg, basisschool in Woudenberg, zoekt een **kamer** m.i.v. 1 jan. '08.
04ha0805p@driestar.nl, 0611432121

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG
THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24
Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Vos

Wij verzorgen begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begravenisvereniging of begravenisfonds men is aangesloten.

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAVENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Chinese voorgangers vragen om toerusting en studiemateriaal!

De voorgangers in de onderdrukte christelijke gemeenten worden door predikanten opgeleid. Deze voorgangers hebben dringend behoefte aan studiemateriaal zoals de Geloofsbelijdenissen, De Redelijke Godsdienst van W. à Brakel en de Heidelberger Catechismus. Hudson Taylor wil dit belangrijke werk ondersteunen. Mogen we opnieuw op u rekenen?

Voor info of voorlichting: 06 200 131 73

Stort uw gift op **3473.76.029** t.a.v. Hudson Taylor/SBHC te Nunspeet.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China